

Inspiratiefiche

door Anne-Marie Tassier

De zoon van de zee: de sage van de familie Da Mar

Auteur: Davide Morosinotto

Illustrator: Lucrezia Bagané

Vertalers: Pieter van der Drift en Manon Smits

Uitgever: Pelckmans

Over de makers

De Italiaan Davide Morosinotto (1980) groeide op in Este, net zoals de held van dit boek. Zijn eerste verhaal schreef hij toen hij zestien was en hij won er meteen een prijs mee. Hij studeerde communicatiewetenschappen aan de universiteit van Bologna. Nu is hij journalist, vertaalt hij videogames en schrijft hij vooral spannende boeken. Daarvoor duikt hij graag in het verleden: de tijd van de Romeinen, New York in 1904 of Rusland tijdens de oorlog. Hij won een heleboel prijzen in Italië, Duitsland en Frankrijk en in Nederland de Vlag en Wimpel en een Zilveren Griffel. Hij heeft tot nu toe dertig boeken op zijn naam staan, vertaald in zesentwintig talen, zelfs in het Chinees en sommige ook in het Nederlands.

Lucrezia Bagané (1985) maakte de bijzondere tekeningen voor dit boek. Ze studeerde in Bologna aan de Kunstacademie. Ze maakt illustraties voor sprookjes en kinderboeken.

Korte inhoud

In het jaar 452 na Christus is Pietro 14 jaar, hij werkt voor zijn vader, Valdus, als varkenshoeder. Als hij een biggetje moet afleveren bij de bevelhebber van de stad Ateste, de Clarissimus, ontmoet hij diens kinderen Justina en Constanzo. Een soldaat komt melden dat de Hunnen eraan komen: het is oorlog! Pietro en zijn vriend Titus moeten meteen in het leger want de barbaren zijn al bij de stad Aquileia. De nieuwbakken soldaten krijgen een spoedopleiding van Sergius, de centurion, want ze hebben nog nooit gevochten. Voor zijn vertrek vertelt zijn moeder hem dat zijn echte vader een barbaar van over zee was, hij gaf haar een halve gouden munt waarop de letters 'Mar' geschreven staan. Als Pietro onderweg voor het eerst de zee ziet voelt hij dat hij een zeeman is, zoals zijn vader. Hij noemt zich voortaan Pietro Da Mar. Justina is van huis weggelopen en doet zich voor als haar broer. Ze zoekt Pietro op en daagt hem uit zich te verkleden als een voorname Romein. Als ze overvallen worden door Hunnen denken die dus dat hij rijk is en ze veel geld kunnen vragen aan zijn familie. Het enorme leger van de Hunnen trekt naar Ateste en voert veel gevangenen mee. Pietro ontmoet de gevreesde leider Attila, die zijn moed wel kan waarderen en toelaat dat hij samen met zijn "zus" mag reizen. De Hunnen zijn meedogenloos en veroveren meer en meer land. Pietro en Justina helpen gewonden te verzorgen en maken van de chaos gebruik om te ontsnappen. Ze willen Ateste bereiken om hun families te waarschuwen, maar als ze daar eindelijk aankomen is bijna iedereen gevlucht. De Hunnen vallen aan, Pietro wordt dodelijk gewond in de strijd. Justina en Titus verzorgen hem. Ateste is verwoest; de vader van Justina wil niets meer met haar te maken hebben. De

1

HET VERHAAL

Cover

→ Wat dacht je toen je dit boek voor het eerst zag? (De letters zijn heel groot, naar de tekening moet je even zoeken. Het kleurengebruik is origineel.) Wie zie je op de tekening? Vind je de letters mooi? Ze zijn een beetje golvend; als de golven van de zee? Vaak is de illustratie op een cover groot, vind je dat beter? Of is deze cover juist verrassend?

Personages

Pietro is 14 jaar, hij is groot en blond, met een lichte huid die snel verbrandt. Hij is geen prater, en hij is best tevreden met zijn werk als varkenshoeder. Hij is handig en slim en is “nog nooit de weg kwijtgeraakt. Zijn moeder zei dat Pietro net een ooievaar was, die altijd zijn nest wist terug te vinden.” (p.19) Hij is moedig, al vindt hij dat niet van zichzelf. Op het eind is de eenvoudige jongen die per toeval soldaat werd (p.157) een succesvolle koopman met een eigen huis.

→ Was het je opgevallen dat de schrijver zijn hoofdpersonage sympathiek vindt? Wat maakt Pietro tot held? (Pietro is de held van dit boek, en... hij is wel heel perfect. Zelfs als hij in de fout gaat - zoals wanneer hij de vader van Justina aanvalt - kun je het nog goedpraten, want hij verdedigt zijn vriendin. Hij heeft alle reden om die man te haten (p.373) maar wil hem toch niet vernederen (p.378). Hij is dapper, eerlijk en trouw en is goed voor dieren, geen wonder dat Justina verliefd is! Het enige dat ze niet leuk vindt is dat hij niet veel praat: “Waarom niet? Hij dacht na ... ‘Mensen praten te veel. Ook als ze niks te zeggen hebben. Zo krijgen woorden minder waarde.’ (p.159))

Justina is de dochter van de Heer van Ateste, ze heeft korte donkere krullen en Pietro vind haar lange slanke hals heel mooi. Ze is slim, vrolijk, rebels en avontuurlijk. Ze leert veel bij: van rijk, verwend nest ontpopt ze zich tot een moedige vriendin, die zelfs de lelijke wonde van Pietro durft te hechten.

Moeder Rita was pas veertien toen ze Pietro kreeg. Ze is een genezeres, iedereen in de stad kent haar en vraagt haar hulp. Ze geeft haar zoon potjes zelf mee: voor verbrande huid, tegen insectenbeten en om wonden te helen. Hij zal er veel soldaten mee kunnen helpen.

Titus is een leerling timmerman die samen met Pietro opgeleid wordt tot soldaat. Ze worden vrienden. Na de veldslag zal Titus samen met Justina de zwaargewonde Pietro naar de boerin Maria brengen en zo zijn leven redden.

Sergius is de centurion in het leger. Hij wordt een trouwe vriend en gaat later voor Pietro werken.

Aquila is een wrede Hun die losgeld wil vragen voor Pietro en Justina. Hij zal Pietro levensgevaarlijk verwonden in de strijd bij Ateste, maar wordt zelf gedood. (p.255)

Stijl

Voor de tekeningen in dit boek heeft de illustrator Lucrezia Bugané vast inspiratie gevonden in Pompeï. Deze fresco's of muurschilderingen gaven het dagelijkse leven van de Romeinen weer. Het zijn echte stripverhalen, afgeboord met sierlijke stroken, net zoals in het boek (zie bijlage 1 voor voorbeelden).

- Als je zo eens door het boek bladert, wat valt je dan op? (Er staan kleine stripverhaaltjes tussen de tekst.)
- Waarom zou de illustrator, Lucrezia Bugané, voor die vorm gekozen hebben? (Ze probeert je meteen in de sfeer van de Klassieke Oudheid te brengen. De strips doen denken aan de friezen op tempels of op vazen. Die gaan vaak over mensen, mythologische figuren of dieren en zijn afgeboord met lange stroken. In dit boek vertellen de tekeningen wat er tussen de hoofdstukken in gebeurt en de stroken zijn aan de boven- en onderkant afgeboord met antieke motieven van dieren, planten en geometrische figuren.)
- Heb je die strips goed bekeken? Of sla je ze over? Heb je misschien af te toe teruggebladerd? Want ze geven toch echt een goed beeld van het leven toen.

Genre

Dit is een historische roman die zich afspeelt in het verleden, in het jaar 452.

- Lees je graag historische verhalen? Waarom? (Ze zijn vaak heel spannend en het is leuk om te lezen hoe het er vroeger aan toe ging. Handig ook, want je leert ervan en dat helpt in de geschiedenisles.)
- Is alles in een historische roman echt gebeurd? (Goede schrijvers doen hun best om alles te checken, ze doen grondig opzoekingswerk. Thea Beckman (van "Kruistocht in Spijkerbroek" o.a.) vond dat alle feiten moesten kloppen; ze zat dagenlang in de bib te studeren en bezocht op vakantie de plekken waar haar helden hun avonturen beleefden. Omdat het een roman is, mag de auteur ook zijn of haar fantasie gebruiken.)
- Wat is er echt waar in "De zoon van de zee"? (De levenswijze van de bewoners, bijvoorbeeld, de strijd van de Romeinen tegen de Hunnen, de figuur van Attila enz.)
- Wat heeft de schrijver verzonnen? (In de inleiding zegt hij dat hij zich "wel wat dichtertelijke vrijheden heeft veroorloofd". Hebben Pietro, Justina en de anderen echt geleefd? Natuurlijk niet, maar het had wel gekund...)

Vertelperspectief / structuur / tijd

- Wie vertelt het verhaal van Pietro? Hij zelf? (Nee, er is geen ik-verteller. Pietro is wel de hoofdfiguur en je ziet alles vanuit zijn perspectief, maar het is de schrijver, Davide Morosinotto, die vertelt, die precies weet wat Pietro denkt, voelt en ervaart. Hij is “de alwetende verteller”. Van de andere personages weet je alleen hoe Pietro ze meemaakt en hoe hij over hen denkt.)
- Hoe kun je nog weten dat dit een alwetende verteller is? (Hij spreekt je meteen in het begin aan met een inleiding waarin hij een lesje geschiedenis geeft en dus inderdaad wel heel veel weet.)
- Zelf noemt de auteur het “wat saai”... vind jij dat ook? Eigenlijk leer je heel veel uit dit boek. Is het anders dan de geschiedenis op school? Of vind je geschiedenis maar niks en heb je de inleiding overgeslagen?

Einde

- Wat zijn de laatste bladzijden? (Een strip over de bouw van de Casa Da Mar, het huis van de zee, waar Pietro en Justina zullen wonen.)

En dan komt er nog een dankwoord waarin de schrijver zegt dat één boek niet genoeg is, er komt nog een vervolg over de familie Da Mar. à Ga je dat lezen? Zou jij ook een boek kunnen schrijven over de plek waar je geboren bent? Davide Morosinotto dacht dat hij “opgescheept zat met oude, saaie plekken” (p.389) maar nu weet hij van geen ophouden! En jij?

2

VERWERKING

Thema's

Oorlog en vluchtelingen

De mensen moeten vluchten, hun steden worden verwoest. Ze moeten een nieuw leven opbouwen en zijn niet overal welkom. Dat was 1600 jaar geleden.

- En nu? Is er eigenlijk iets veranderd?

Vriendschap en trouw

Pietro, Titus en Justina laten elkaar niet in de steek.

Standenverschil in de maatschappij

Voor Justina maakt het niet uit dat Pietro arm en niet geleerd is. Haar rijke vader en haar arrogante broer kijken op hem neer.

De positie van vrouwen en meisjes

In die tijd mochten vrouwen niet veel. (p.5) Zeker als ze van stand waren (p.45 -112 en 136) Justina is het beu.

→ Begrijp je dat? Vraag eens aan je oma hoe het vroeger was, toen zij jong was? En er zijn nog altijd mensen die vinden dat vrouwen niet mogen studeren, maar thuis moeten blijven om voor de kinderen te zorgen.

3

VERDER LEZEN

- Caius is een ezel / Henry Winterfeld (Uitgeverij Terra-Lannoo, 1986) *nog te vinden bij Bol.com en De Slegte*

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Anne-Marie Tassier, 2025
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

